

Onderwerp Update Werk- en Ontwikkelprogramma 2022 - 2025
ter informatie

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon 14 050

Bijlage(n) 0

Ons kenmerk 78540-2024

Datum 03-04-2024

Uw brief van

Uw kenmerk

Geachte lezer,

In februari 2022 zijn we gestart met het Werk- en Ontwikkelprogramma 2022 - 2025. De ambitie is om naast de reguliere dienstverlening jaarlijks 600 inwoners extra te ondersteunen richting werk of ontwikkeling. Dat moet leiden tot meer inwoners die participeren en werken en ook tot minder uitgaven aan bijstandsuitkeringen. In deze brief informeren we uw raad over de resultaten tot en met 2023.

Leeswijzer

We gaan eerst kort in op de situatie op de arbeidsmarkt. Dan gaan we in op de effecten van de maatregelen op het aantal bijstandsuitkeringen en de kosten van bijstandsuitgaven. Vervolgens komt het programmaresultaat aan bod en geven we per programmaliijn een overzicht van de resultaten van de verschillende activiteiten. We sluiten af met hoe we verder gaan in 2024.

De arbeidsmarkt

In de vorige voortgangsrapportage is uitgebreid ingegaan op de arbeidsmarktsituatie. We mogen constateren dat er weinig is veranderd. Al enige jaren hebben we te maken met krapte op de arbeidsmarkt. Sinds vorig jaar koelt de economie wel wat af. UWV verwacht dat de banengroei daardoor afvlakt, maar dat de vacaturemarkt wel op een hoog niveau blijft. De belangrijkste verklaringen daarvoor zijn de mismatch op de arbeidsmarkt en de grote vervangingsvraag als gevolg van de vergrijzing. Er komt voorlopig geen einde aan de krapte en die lost zich ook niet zelf op. Kortom: we hebben het talent van onze inwoners met een bijstandsuitkering nog steeds hard nodig.

Effect van maatregelen

Wanneer het programma een succes is, zouden we dat ook terug moeten kunnen zien in (1) het absolute aantal bijstandsgerechtigden, het (2) relatief aantal bijstandsgerechtigden (ten opzichte van andere gemeenten) en in (3) kosten voor de bijstand.

Ontwikkeling van het aantal bijstandsgerechtigden

We zien dat het absolute aantal bijstandsgerechtigden het afgelopen jaar rond 9000 schommelde. De daling die sinds 2021 is ingezet vlakt af. We zien het succes dus niet terug in de absolute aantallen. De ontwikkeling van het aantal uitkeringen in 2023 was in Groningen tot het laatste kwartaal gunstiger dan landelijk. In het laatste kwartaal zien we een ontwikkeling in Groningen die vergelijkbaar is met het landelijk gemiddelde. De ontwikkeling is dus ten opzichte van andere gemeenten relatief gunstig. Wij zijn blij dat dit effect optreedt, want dat is wat we met dit programma willen bereiken.

Financieel resultaat

De meerjarig incidentele investering die we in de periode 2022-2025 doen, moet leiden tot een structurele besparing van € 2,2 miljoen op de uitgaven aan bijstand vanaf 2025. Tot en met 2023 moest de helft daarvan worden gerealiseerd en dat is ook gelukt. De (relatief) gunstige ontwikkeling van de het aantal bijstandsgerechtigden in 2023 heeft tot een extra voordeel van € 1,6 miljoen geleid. Dit voordeel is mede het effect van de reguliere dienstverlening die de afgelopen periode is geïntensiveerd.

Programmaresultaat 2023

Het Werk- en Ontwikkelprogramma 2022 – 2025 bestaat uit vier programmalijnen: 1) Op weg naar werk; 2) Werkbehoud; 3) Werk in Ontwikkeling; en 4) Werk in verbinding. De eerste drie programmalijnen zijn gericht op onze inwoners om ze sneller en beter naar werk te ondersteunen, werkbehoud te bevorderen en inwoners te ontwikkelen. Deze programmalijnen dragen bij aan onze ambitie om ten minste 600 inwoners extra te ondersteunen, waarvan gemiddeld 150 naar werk of werkbehoud. Het overige deel zet zoveel mogelijk stappen op de ontwikkel ladder. Binnen de programmalijn Werk in Verbinding draait het om het laagdrempelig en nabij organiseren van onze dienstverlening aan inwoners samen met de relevante samenwerkingspartners. Hier wordt kwalitatief op gerapporteerd.

In de praktijk zien we complexere problematiek bij inwoners met een bijstandsuitkering. Ondanks dit feit hebben we in 2023 ruim 750 inwoners extra ondersteund met de activiteiten vanuit het Werk- en Ontwikkelprogramma. In totaal zijn 335 inwoners (parttime) gaan werken of hebben zij een ontwikkelstap gezet.

Werk	120
Parttime Werk	42
Ontwikkelstap	163
Terug naar onderwijs	10
<hr/> Totaal	<hr/> 335

Daarnaast zijn er nog andere mooie resultaten geboekt die niet meegenomen zijn in het bovenstaande resultaat, omdat de inzet of het resultaat niet goed meetbaar is.

- Bijna 350 inwoners hebben een uitstroompremie ontvangen, omdat zij (parttime) zijn gaan werken.
- Het Talentperron had ruim 2300 bezoekers uit de hele arbeidsmarktregio.
- Jobhunting was tot en met 2022 een aparte functie. Hierdoor konden we de extra inzet in 2022 goed monitoren, want er werd vanuit het Werk & Ontwikkelprogramma 1 fte extra ingezet. Deze taak is nu breder in de organisatie belegd. Hierdoor is het totale inzet van jobhunting sterk toegenomen van 91 activiteiten in 2022 naar 252 in 2023. Hoewel dit een positieve ontwikkeling is, kunnen we niet meer meten wat het aandeel en resultaat is vanuit het Werk- en Ontwikkelprogramma.

1. Op weg naar werk

Op Koers

Op Koers is een traject waarbij inwoners gedurende 12 weken werken aan een doorbraak in hun ontwikkeling. Dit kan naar werk zijn, maar ook een volgende stap in hun ontwikkeling. De Groningse Aanpak gold als leidraad bij de ontwikkeling van Op Koers. In de praktijk zien we dat dit een zeer intensief traject is. Het traject kenmerkt zich door veel contactmomenten tussen de coach en de deelnemer waarbij de coach de methodiek oplossingsgericht werken hanteert. Inwoners maken veel (kleine) stappen en ervaren zo een hoge mate van succes, wat positief werkt. We kijken vooral samen met de inwoner wat wel kan. We leggen de verantwoordelijkheid en regie daarbij zoveel mogelijk bij de deelnemers: zij bepalen zelf het doel, het tempo en bedenken hoe zij dat kunnen bereiken. Vervolgens gaan ze er ook zelf mee aan de slag. De rol van de coach is om de juiste vragen te stellen en ondersteuning te bieden, om op deze manier de inwoners in staat te stellen om hun eigen regie en verantwoordelijkheid te pakken.

Oorspronkelijk was de doelstelling om per jaar 120 deelnemers naar werk of participatie te begeleiden, waarvan ten minste 50% aan het werk gaan of deelnemen aan een andere vorm van participatie. Ook wilden we nog eens 120 deelnemers ondersteunen in hun ontwikkeling, waarvan ten minste 75% daadwerkelijk een ontwikkelstap maakt. In de praktijk is dat onderscheid vooraf niet te maken. De deelnemers bepalen namelijk zelf de doelstelling en dat kan in de loop van het traject ook nog bijgesteld worden. Daarom zijn beide groepen in deze rapportage samengevoegd.

In 2023 zijn 219 deelnemers gestart. 231 deelnemers hebben het traject afgerond (incl. doorloop vanuit 2022). Het concrete resultaat is:

- 41 uitstroom naar betaald werk;
- 18 gedeeltelijke uitstroom naar betaald werk;
- 10 uitstroom naar school;
- 96 vervoltrajecten na Op Koers, bijvoorbeeld naar sociale activering, Participatiebaan, Parttime Ondernemen of opleidingstraject.

66 deelnemers gingen terug naar de coach in de wijk om verder te werken aan zijn/haar ontwikkelplan of participeren naar vermogen. Twee deelnemers kwamen in de ziektewet.

We zien dat de aanpak succesvol is en aansluit bij een brede doelgroep. Maar liefst 160 deelnemers begonnen op ontwikkelniveau 1 en 2 aan dit traject. Dit zijn inwoners

die vaak langdurig in de bijstand zitten en nog inactief zijn. Toch zijn 25 van deze deelnemers (parttime) aan het werk gegaan.

We zijn blij met de resultaten van dit project. Daarom gaan we in 2024 dit project intensiveren door het aantal trajecten uit te breiden van 240 naar 260. De extra trajecten zijn vooral bedoeld voor jongeren in de noordelijke stadswijken. Dit doen we in samenwerking met het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid.

Pilot brede inzet Loonkostensubsidie

Voor het project verbrede inzet loonkostensubsidie was de ambitie om 50 mensen extra te begeleiden waarvan minimaal 12,5% aan het werk zou gaan. In 2023 zijn in totaal 34 inwoners aangemeld voor dit project waarvan er 12 aan het werk zijn gegaan. Dit project komt nu langzaam op gang. We verwachten dat dit aantal in 2024 toeneemt. Immers, onze ambitie is om dit jaar vanuit de gebiedsgerichte aanpak zoveel mogelijk inwoners in kaart en in beweging te brengen. De coaches kunnen pas inschatten of dit traject bij iemand past zodra zij inwoners ook daadwerkelijk leren kennen. Wij denken dat er nog veel inwoners zijn die hier baat bij kunnen hebben. Daarom blijven we in 2024 inzetten op deze pilot.

We gaan de pilot ook nog verder verbreden. Nu zetten we nog voornamelijk in op inwoners met een arbeidsbeperking. De nieuwe Re-integratieverordening Participatiewet Groningen 2024 biedt de mogelijkheid om ook loonkostensubsidie in te zetten voor inwoners in een kwetsbare positie. Dat is wettelijk het geval als iemand niet zelfstandig het minimumloon kan verdienen én een van de volgende kenmerken heeft:

- voordat hij aan het werk gaat gedurende 6 maanden geen betaald werk heeft gehad;
- geen startkwalificatie heeft behaald;
- ouder is dan 50 jaar; of
- alleenstaande ouder is.

De hoogte van de loonkostensubsidie wordt vastgesteld door een arbeidsdeskundige via een loonwaarde-meting. Deze groep heeft geen arbeidsbeperking en maakt dus geen onderdeel uit van de banenafpraak.

Premie op Werk

Deze premie van 300 euro wordt verstrekt aan inwoners die minimaal 3 jaar in de bijstand zitten en voor 16 uur of meer per week aan de slag zijn gegaan. Inwoners die na 6 maanden helemaal uit de uitkering zijn uitgestroomd hebben daarna nog 900 euro ontvangen. In 2023 zijn er bijna 350 premies verstrekt. In 2022 waren dit er nog ruim 200. We bereiken dus steeds meer inwoners.

Afgelopen jaar hebben we eraan gewerkt om deze premie sterk te vereenvoudigen met als doel de toegankelijkheid te vergroten. We verstrekken de premie vanaf 1 maart 2024 in één keer en ambtshalve. Dit scheelt de inwoner het doen van een aanvraag. Ook weten we zo dat alle inwoners die er recht op hebben de premie daadwerkelijk ontvangen. Dit hebben we opgenomen in de nieuwe Re-integratieverordening Participatiewet Groningen 2024. Deze vereenvoudiging is mede op advies van de Cliëntenraad tot stand gekomen.

Bij de behandeling van de Re-integratieverordening Participatiewet Groningen in februari 2024 in uw Raad is de toezegging gedaan om de Premie op Werk te evalueren in samenwerking met OIS.

In de evaluatie willen in ieder geval aandacht hebben voor:

- Stimuleert de uitstroompremie inwoners om te gaan werken?
- Neemt de uitstroompremie drempels weg bij de overgang van bijstand naar werk?
- Waar wordt de premie voor gebruikt?

In het eerste kwartaal van 2025 komen we bij u terug met de uitkomsten van deze evaluatie. Deze uitkomsten nemen we ook mee om het vervolg van deze regeling te bepalen bij afloop van het Werk- en Ontwikkelprogramma.

Talentperron

In 2023 hebben ruim 2300 inwoners uit onze regio het Talentperron bezocht. We zijn open voor een breed publiek: iedereen is welkom. Afgelopen jaar is er een belevingsonderzoek gedaan onder onze bezoekers en de gidsen krijgen een prachtige 8,6! Daarnaast levert het bezoek aantoonbaar op dat mensen actiever zijn in het zoeken naar een baan. Hieruit blijkt dat de wijze waarop de gidsen (gebruikmakend van de instrumenten op het Talentperron) het gesprek voeren met de bezoeker, bijdraagt aan de positieve beleving waar het Talentperron voor staat. Om de laagdrempeligheid te borgen leggen wij vanuit Talentperron niets vast van onze bezoekers. De bezoeker houdt zelf de regie over zijn of haar vervolgstap.

Afgelopen jaar is gewerkt aan een stevigere samenwerking met onderwijs, RMT, Leerwerkloket en gemeenten in de regio. Het traject Kansrijk talent heeft een bezoek aan het Talentperron als gewaardeerd onderdeel van het programma opgenomen. Ook zorgen we dat we de verbinding houden met de inwoners in de wijk door lokaal aanwezig te zijn op wijkmarkten en banenmarkten. Hierin trekken we samen op met de accountmanagers en coaches in de diverse wijken.

2. Werkbehoud

Project Nazorg

In de vorige voortgangsrapportage (107143-2023) gaven we aan van start te gaan met een uitstroomcoach. Uit onderzoek door OIS Groningen bleek dat inwoners behoefte hebben aan duidelijkheid over de financiële gevolgen wanneer zij aan het werk gaan. Bij de overgang van bijstand naar werk verandert er in financieel en fiscaal opzicht veel voor een inwoner. Er kan dan sprake zijn van angst in relatie tot armoedeval, terwijl dat in veel gevallen niet nodig is. Daarom zijn er vanaf augustus 2023 twee financiële uitstroomcoaches aangesteld. De financiële uitstroomcoach zorgt voor zekerheid en voorspelbaarheid bij de overgang van bijstand naar werk. Samen met de inwoner wordt een overzicht gemaakt van alle financiële gevolgen bij de overgang van bijstand naar werk, denk daarbij aan kinderopvangtoeslag, huur- en zorgtoeslag en regelingen voor specifieke groepen, zoals alleenstaande ouders. Op basis van deze informatie wordt samen met de inwoner actie ondernomen.

De eerste ervaringen van inwoners en coaches zijn positief. Sinds augustus 2023 hebben al 37 inwoners financiële ondersteuning ontvangen bij de overgang van bijstand naar werk. Daarnaast geven de uitstroomcoaches voorlichting aan de coaches Werk & Participatie, zodat zij inwoners ook beter kunnen informeren en adviseren over de financiële gevolgen van werk.

WW naar bijstand voorkomen

Met dit project begeleiden we inwoners met een WW-uitkering naar werk die dreigen in de bijstand te raken. Deelname is vrijwillig. In 2023 hebben we 63 inwoners met een WW-uitkering dienstverlening geboden. Daarvan zijn er 39 aan het werk gegaan.

3. Werk in ontwikkeling

Trainingscentrum is operationeel

In de vorige voortgangsrapportage benoemden we de ontwikkeling van een trainingscentrum voor Werk en Participatie. Het Trainingscentrum is sinds februari 2023 operationeel. In 2023 hebben al 250 inwoners een training of workshop gevolgd en zo een ontwikkelstap gezet in de richting van (betaald) werk. Het aanbod van de trainingen proberen we op een vraaggerichte manier te ontwikkelen, zodat het zoveel mogelijk aansluit op de ontwikkelbehoefte van inwoners. We hebben bijvoorbeeld een training voor mensen met sollicitatieangst ontwikkeld nadat bleek dat hier veel behoefte aan was.

Om nog beter een vraaggericht aanbod te kunnen doen ontwikkelt het Trainingscentrum zich verder als platform. Zo willen we het trainingsaanbod van in- en externe samenwerkingspartners ook kunnen aanbieden. Immers, als een andere partij een goed aanbod heeft, is het voor ons natuurlijk ook een kans om daar gebruik van te kunnen maken. Daarnaast zoeken we bij de verdere ontwikkeling van het centrum ook naar de verbinding met iederz.

4. Werk in verbinding

Gebiedsgerichte aanpak voor werk en participatie

In november 2022 informeerden we uw raad over de gebiedsgerichte aanpak voor Werk en Participatie (kenmerk 558629-2022). De coaches Werk en Participatie werken hierbij volgens de Groningse aanpak die ook in deze brief is toegelicht. Ons doel en onze focus is om in 2024 ook in de andere gebieden deze inwoners in beeld en in beweging te brengen.

In Oost zijn we in 2020 al met de pilot gestart en kennen inmiddels de inwoners met een bijstandsuitkering. Omdat we in dit gebied al langer bezig zijn, willen we hier werken aan een verdere doorontwikkeling. Daarom zijn we in 2023 gestart met een intensievere samenwerking tussen Inkomensdienstverlening (inkomen en GKB) en Werk & Participatie. De coaches van Werk en Participatie die werkzaam zijn in de Wegwijzer in Beijum, een medewerker front-office van Inkomensdienstverlening en een medewerker van de GKB werken dagelijks op de werkvloer met elkaar samen volgens de uitgangspunten van de Groningse Aanpak. Ieder heeft hierbij zijn eigen rol. Door de korte lijnen worden vragen sneller beantwoord, wordt kennis eerder met elkaar gedeeld en zien we dat maatwerk makkelijker gerealiseerd wordt. Dit met het doel om onze inwoners op deze manier nog beter te kunnen ondersteunen.

De komende maanden breiden we deze werkwijze uit naar andere stadsdelen en zoeken we – in samenspel met het armoedebeleid - de verbinding met andere samenwerkingspartners, zoals WIJ-Groningen.

Extra inzet voor Jongeren.

Doordat we de beweging naar de gebieden hebben gemaakt, werken we niet meer doelgroepgericht, maar vanuit de brede coachvisie. Dat betekent ook dat we de doelgroep jongeren vanuit de gebieden ondersteunen. Daarbij is het belangrijk dat we de specifieke kennis, expertise, maar ook het netwerk in relatie tot deze doelgroep goed in de teams op peil houden en borgen. Dat hebben we op verschillende manier gedaan. Allereerst door het aanstellen van een projectleider jongeren, die alles wat met deze doelgroep te maken heeft coördineert. Ook hebben we per gebiedsteam twee ambassadeurs die deze doelgroep een warm hart toedragen. Bovendien dragen zij er zorg voor dat het thema jongeren regelmatig op de agenda in het gebied komt te staan. De jongerenambassadeurs zijn ook verantwoordelijk voor de uitvoering van het project 'Jongeren in Beeld'. Dit project wordt nu gebiedsgericht uitgevoerd.

Gebiedsverbinders Werk en Participatie

Gebiedsverbinders zijn verantwoordelijk voor het onderhouden en uitbouwen van het netwerk van (keten)partners in een gebied en voor het aanjagen van samenwerking binnen een gebied. Ze zorgen ervoor dat vragen over Werk & Participatie vanuit ketenpartners, professionals en bewoners op juiste plek terechtkomen. Zo dragen gebiedsverbinders bij aan het doel om in samenwerking met de verschillende partijen en inwoners in een gebied concrete kansen te creëren voor inwoners om zich te ontwikkelen richting Werk of Participatie. Denk bijvoorbeeld aan laagdrempelige ontwikkelplekken in de wijk.

Werkgeversdienstverlening in de gebieden

Ook hebben we in 2023 ingezet op een betere aansluiting van werkgeversadviseurs bij de gebiedsteams. Aan ieder gebied is een werkgeversadviseur verbonden. Zo kunnen zij vroegtijdig een beeld krijgen van de talenten van inwoners die zich richting werk willen ontwikkelen en daarbij passende werk- en ontwikkelplekken zoeken. Zo sluiten we beter aan bij de behoefte van inwoners. Dit zien we terug in de toegenomen inzet van jobhunting en ook het aantal werkervaringsplaatsen is meer dan verdubbeld ten opzichte van 2022.

Verder zien we door de gebiedsgerichte aanpak dat er nog een groep is met een arbeidsbeperking die kan en wil werken. Hierdoor neemt de toeleiding vanuit de gebieden naar Nieuw Beschut en afspraakbanen toe. Dat is een positieve ontwikkeling, maar het betekent ook dat daar de druk op de dienstverlening toeneemt.

Tot slot: hoe gaan we verder?

Ondanks dat we ons realiseren dat we er nog niet zijn, zijn wij wel van mening dat we in het afgelopen jaar mooie stappen hebben gezet. We zijn tevreden met het resultaat dat er nu ligt. Er liggen uiteraard ook nog volop uitdagingen. Hoewel de krappe arbeidsmarkt kansen biedt, sluiten vacatures vaak nog niet aan bij onze doelgroep. Wat we wel in de praktijk hebben ervaren is dat aandacht en een intensiever contact met onze inwoners uiteindelijk leiden tot een beter resultaat. Heel specifiek zien we dit bij het project 'Op Koers'. Dit nemen we in ogenschouw en op basis hiervan gaan we

daarom ook in 2024 door op de ingeslagen weg. Projecten die succesvol zijn gaan we intensiveren en nieuwe projecten gaan we verder uitbouwen.

Eind 2025 loopt het Werk- en Ontwikkelprogramma af. Komende tijd gaan we al nadenken over hoe we succesvolle projecten en werkwijzen kunnen implementeren in onze organisatie. Voor de zomer van 2025 zullen we uw raad informeren over de afhechting en borging van het Werk- en Ontwikkelprogramma.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.